

SMERNICA 1: PROCES PROCENE RADNE SPOSOBNOSTI ZA OSOBE SA INVALIDITETOM

Smernica 1 opisuje proces procene radne sposobnosti za osobe sa invaliditetom, korake i potrebnu dokumentaciju.

Ova smernica je izrađena za potrebe osoba sa invaliditetom i njihovih porodica i prijatelja kroz publikovanje na veb portal i aplikacija za mobilne telefone **INVALIDNOST INFO**.

Sadržaj ove smernice ne odražava nužno i stav **COD Kosovo**, već daje samo pregled postojećih informacija.

Procena radne sposobnosti

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje i Nacionalna služba za zapošljavanje formirali su komisije koje veštače procenu radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja osoba sa invaliditetom, u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.

Zahtevi za procenu radne sposobnosti podnose se Nacionalnoj službi za zapošljavanje, a samo izuzetno i Fondu PIO, uz zahtev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju. Radi potpune primene međunarodne klasifikacije osoba sa invaliditetom i višestrukog pristupa takvim osobama, komisije sačinjavaju lekar specijalista prema osnovnom oboljenju podnosioca zahteva, psiholog, specijalista medicine rada i radnik NSZ.

Nacionalna služba formira predmet, radi socijalnu anketu i obaveštava Fond, koji dalje radi trijažu predmeta i termin-plan za zakazivanje pregleda. Pregledi se obavljaju u prostorijama Nacionalne službe prema prebivalištu podnosioca zahteva. Uz zahtev za procenu radne sposobnosti podnose se i odgovarajući medicinski dokazi o stanju zdravlja, odnosno o bolesti ili oštećenjima, koji mogu biti pribavljeni od bilo koje medicinske ustanove u Republici Srbiji.

Komisija organa veštačenja Republičkog fonda, koja obavlja poslove veštačenja za potrebe Nacionalne službe, procenjuje radnu sposobnost i mogućnost zaposlenja ili održanja zaposlenja u skladu sa usvojenim pravilnicima. Rešenje o proceni radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja donosi Nacionalna služba za zapošljavanje, na osnovu nalaza, mišljenja i ocene Komisije organa veštačenja Republičkog fonda.

Pravilnikom o načinu praćenja izvršavanja obaveze zapošljavanja osoba sa invaliditetom i načinu dokazivanja izvršavanja te obaveze, predviđeno je da poslodavci do 5-tog u mesecu

popune obrazac IOSI i predaju ga Poreskoj upravi na teritoriji svoga sedišta. Na ovaj način je zakonodavac obezbedio kontrolu primene svih odredaba zakona.

Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, donetim 2009. godine, predviđena je obaveza poslodavaca da zaposle određeni broj osoba sa invaliditetom: poslodavci koji imaju od 20 do 49 zaposlenih moraju da zaposle jednu osobu sa invaliditetom, na zaposlenih 50 moraju angažovati najmanje dve, i posle na svakih 50 zaposlenih još po jednu osobu sa invaliditetom.

Podaci o činjenicama od značaja za postupanje u predmetima za ostvarivanje prava na procenu radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja

Potrebni podaci:

1. Zahtev za procenu radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja
Uz zahtev za procenu radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja, kao podnosilac zahteva dostavljate i:
2. Medicinsku dokumentaciju (original ili overena fotokopija):
 - predlog za utvrđivanje invalidnosti, odnosno Predlog za veštačenje sa izveštajem i mišljenjem o zdravstvenom stanju i radnoj sposobnosti popunjen od strane izabranog lekara (Obrazac 1), original obrasca (ne stariji od 6 meseci)
 - otpusne liste sa podacima o nalazima i izvršenim pregledima
 - postojeći specijalistički nalazi na propisanim obrascima (ne stariji od 6 meseci)
 - dijagnostički testovi
 - laboratorijski testovi (ne stariji od 6 meseci)
 - nalaz psihologa, odnosno zaključak koji obuhvata ocenu mentalnih sposobnosti, ličnosti i ponašanja pojedinca (ne stariji od 6 meseci)
 - u slučaju veštačenja profesionalnih bolesti i procene trajnih posledica prouzrokovanih povredama na radu neophodna je i ekspertiza zavoda za medicinu rada, Instituta za medicinu rada Srbije «Dr Dragomir Karajović», odnosno zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika
3. Drugu neophodnu dokumentaciju:
 - dokaz o stručnoj spremi ili radnom iskustvu (overena fotokopija diplome - uverenja o stručnoj spremi ili overena fotokopija radne knjižice, ukoliko je upisano zanimanje)
 - socijalna anketa - može se uraditi najkasnije do dana izlaska na komisiju (potrebno je da se odazovete na zakazani termin od strane zaposlenog u Nacionalnoj službi za zapošljavanje; bićete obavešteni o terminu putem telefona ili pismeno)
 - rešenje o ostvarivanju prava po osnovu socijalne zaštite (ukoliko isto posedujete)
 - rešenje/dokaz o statusu osobe sa invaliditetom (ukoliko isti posedujete)

4. Ako ste zaposleni, uz gore navedenu dokumentaciju potrebno je dostaviti i:
- opis posla koji obavljate i predlog poslova koji bi prema predlogu poslodavaca mogli da obavljate (izdaje poslodavac uz potpis i pečat)
 - dokaz o izmirenju troškova procene radne sposobnosti (dostavlja se najkasnije do dana vršenja ocene radne sposobnosti)

Dokaz o izmirenju troškova

Dokazom o uplati se smatra: uplatnica, nalog za prenos ili izvod iz banke, koji mora sadržati podatke o konkretnom licu na koje se uplata troškova procene odnosi (ime i prezime lica).

Troškove procene zaposlenog lica plaća lice koje je zahtev podnelo ili poslodavac kod koga je lice u radnom odnosu u momentu podnošenja zahteva, uplatom na podračun nadležne filijale Nacionalne službe za zapošljavanje.

Troškove procene za drugo lice koje traži zaposlenje, plaća samo lice uplatom na podračun nadležne filijale Nacionalne službe za zapošljavanje.

Troškove procene nezaposlenog lica i lica zaposlenog u preduzeću za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom plaća Nacionalna služba za zapošljavanje.

Troškovi procene radne sposobnosti iznose 4.700,00 dinara.

Podnošenje zahteva

Zahtev uz odgovarajuću medicinsku i drugu neophodnu dokumentaciju podnosite nadležnoj organizacionoj jedinici Nacionalne službe za zapošljavanje prema mestu prebivališta.

Izuzetno, Zahtev za procenu radne sposobnosti možete podneti i uz zahtev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju nadležnoj filijali Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Ukoliko ne ostvarite pravo na invalidsku penziju odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje će vaš zahtev sa pratećom dokumentacijom proslediti Nacionalnoj službi za zapošljavanje na procenu radne sposobnosti.

Izlazak na komisiju za procenu radne sposobnosti:

Kada se vaš zahtev kompletira sa svom pratećom dokumentacijom neophodnom za veštačenje vaše radne sposobnosti, od strane Nacionalne službe za zapošljavanje dobićete informaciju o tačnom vremenu i mestu održavanja komisije za procenu radne sposobnosti. Procena se vrši u prostorijama Nacionalne službe za zapošljavanje. Neophodno je vaše lično prisustvo.

Ko vrši ocenu radne sposobnosti?

Ocenu radne sposobnosti vrši komisija - organ veštačenja Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje koju čine: lekar veštak Republičkog fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, specijalista medicine rada, psiholog i stručni radnik Nacionalne službe za zapošljavanje.

Komisija sačinjava nalaz, mišljenje i ocenu radne sposobnosti, na osnovu čega Nacionalna služba za zapošljavanje donosi Rešenje o proceni radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja ili održanja zaposlenja. Rešenje se dostavlja podnosiocu zahteva putem pošte na kućnu adresu, a može se preuzeti i lično u prostorijama Nacionalne službe za zapošljavanje.

Radna sposobnost se ocenjuje na osnovu sledeće skale:

- **0-ti stepen** – ako ne postoje teškoće i prepreke na radu, odnosno ukoliko su zanemarljive i ne utiču na radnu sposobnost;
- **1-vi stepen** – ako su teškoće i prepreke male i utiču na radnu sposobnost u odnosu na zanimanje ili poslove koje lice može da obavlja a omogućavaju zapošljavanje pod opštim uslovima
- **2-gi stepen** – ako su teškoće i prepreke umerene, odnosno znatne u odnosu na zanimanje ili poslove koje lice može da obavlja a omogućavaju zapošljavanje pod posebnim uslovima;
- **3-ći stepen** – ako su teškoće i prepreke potpune ili višestruke, odnosno lice se ne može zaposliti ili održati zaposlenje ni pod opštim ni pod posebnim uslovima, odnosno čiji je radni učinak manji od jedne trećine radnog učinka zaposlenog na uobičajenom radnom mestu, bez obzira na zanimanje ili poslove.

Lice kome je utvrđen 0. stepen, u skladu sa Zakonom, ne stiče status osobe sa invaliditetom.

Za više informacija molimo vas da posetite veb stranu Nacionalne službe za zapošljavanje

<http://www.nsz.gov.rs/>